

Handläggare:
Katarina Höök
Telefon:
08 508 18 138

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2013-10-24

Central avgiftshantering för förskola, fritidshem och fritidsklubb

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till central avgiftshantering för förskola, fritidshem och fritidsklubb.
2. Omedelbar justering.

Steinunn Á Håkansson
stadsdelsdirektör

Birgitta Thulén
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ett förslag om hur en central avgiftshantering för förskola och fritidshem kan organiseras.

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget. Ett sådant system kommer att bidra till att kommunala och fristående anordnare får mer likställda konkurrensvillkor. Förslaget leder också till att det blir enklare för vårdnadshavare som nyttjar stadens tjänster inom förskola och fritidshem.

Förvaltningen bedömer att en central avgiftshantering inte kommer att leda till någon märkbar administrativ besparing för stadsdelsnämnderna. Kostnaderna kommer dock att öka eftersom servicenämnden kommer att fakturera stadsdelsnämnderna för utförande av tjänsten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förskola och fritid.

Bakgrund

I stadens budget för 2013 har kommunstyrelsen fått i uppdrag att i samråd med utbildningsnämnden utreda hur en central avgiftshantering för förskola och fritidshem kan organiseras. Utredningen har letts av en arbetsgrupp och en styrgrupp med representanter från stadsledningskontoret, utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till Farsta stadsdelsnämnd för yttrande senast den 25 oktober 2013.

Remissen i sammanfattning

Utgångspunkten i utredningsarbetet har varit att en avgiftshanterande organisation ska ligga under servicenämnden. Utredningen bedömer att ett eventuellt införande tar minst ett år. Fortsatt utveckling och ökad användning av e-tjänster i staden, främst ”Min barnomsorg” och ”Anordnarwebben” är en förutsättning för ett införande.

Kartläggning av nuläget – förskolor

Idag registrerar köhandläggare på stadsdelsförvaltningarna placerings- och avgiftsgrundande uppgifter. Alternativt görs det direkt av verksamhetsansvariga eller vårdnadshavare via e-tjänsterna ”Anordnarwebben” och ”Min barnomsorg”. Varje månad sker centralt i staden en beräkning av alla avgifter och fakturor som skickas ut. Beslut om anstånd eller avbetalningsplaner fattas av stadsdelsförvaltningen.

Fristående anordnare av förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem skickar in blanketter för registrering av placeringar till utbildningsförvaltningen alternativt via e-tjänsterna. Avgiftshanteringen sköts helt av huvudmannen.

Juridik och tillsyn

Det förekommer sällan i tillsynen att utbildningsförvaltningen upptäcker att fristående anordnare har tagit ut för höga föräldraavgifter. Det kan däremot ske indirekt genom att vårdnadshavare uppmanas att själva stå för mellanmål, blöjor eller dylikt. Det har förekommit att fristående huvudmän har skrivit in barn i sin verksamhet innan de faktiskt har börjat, för att kunna rekvirera

förskolepeng för denna period. Denna typ av problem blir självreglerande om alla vårdnadshavare med automatik får betala föräldraavgift för samma period som förskolepengen utbetalas.

Stadens jurister anser inte att det är förenligt med vare sig kommunallagen eller skollagen att villkora ett godkännande för en fristående huvudman med central fakturering av vårdnadshavarna. Detta innebär att ett införande av central avgiftshantering för fristående huvudmän förutsätter frivillighet och kräver ett separat avtal med varje huvudman.

Kostnader

Utredningen konstaterar att det är svårt att uppskatta vad avgiftshanteringen kostar totalt sett idag, för alla verksamheter, och att jämföra detta med ett framtida läge. En mer storskalig hantering skulle sänka kostnaderna, framför allt personalkostnaderna. Kostnaden för fakturahantering kommer att sänkas då endast en faktura skapas per familj.

Om en framtida gemensam organisation för alla stadens barn och elever skulle hålla samma effektivitet per barn som en stadsdelsförvaltning skulle en central avgiftshantering kunna reducera administrationen med cirka 10 heltidstjänster.

I det datorbaserade verksamhetssystemet Bosko hanteras idag alla avgifter för de kommunala enheterna. Det är möjligt att utan nyutveckling använda systemet till att administrera avgiftshantering även för fristående anordnare. För att effektivisera kontrollen av lämnade inkomstuppgifter gentemot deklarerad inkomst kan man nyttja leverantörer av kreditinformation eller Skatteverket.

En central avgiftshantering innebär att fler vårdnadshavare förväntas nyttja e-tjänsterna vilket skulle bidra till en effektivisering av informationsflödet.

Den nya organisationen

Den föreslagna centrala avgiftsenhetens uppdrag ska vara att hantera föräldraavgifter för samtliga vårdnadshavare folkbokförda i Stockholms stad med barn inom förskola, pedagogisk omsorg eller fritidshem oavsett huvudman.

Gränsdragningen när det gäller vilka nämnder som gör vad är viktigt.

Uppgifter som föreslås tilldelas servicenämnden:

- Fakturera vårdnadshavare.
- Administrera avgiftsgrundande uppgifter i systemen (som registreras via e-tjänster av vårdnadshavare).
- Skicka ut påminnelser om att uppdatera inkomstuppgifter.
- Besluta om och verkställa anstånd och avbetalningsplaner.
- Göra kontroller av inlämnade inkomstuppgifter.

Uppgifter som föreslås fortsätta att handläggas av utbildnings- och stadsdelsnämnder och andra huvudmän:

- Placering av barn och elever.
- Kontroll av heltids- och deltidsvistelser.
- Arkivering av dokument kopplade till avgifts- och placeringshantering.
- Beslut om nedskrivning.

För- och nackdelar

I utredningen sammanfattas fördelar och nackdelar med förslaget om en central avgiftshantering.

Fördelar:

- Likvärdighet för vårdnadshavare oavsett vald verksamhet utifrån att en samlad specialistkompetens handlägger avgifter.
- Enkelt för vårdnadshavare då en enda enhet hanterar avgifter.
- Effektivisering av avgiftshantering ger minskad total administration i staden.
- Avlastar verksamheterna från administrativt arbete för att ge mer tid åt det pedagogiska uppdraget.
- En och samma myndighet hanterar alla relevanta uppgifter för avgiftshantering.
- Den pedagogiska verksamheten involveras inte i familjernas ekonomi.
- Försvårar inskrivning under period då barnet inte är på plats.
- Större möjligheter att säkerställa att alla vårdnadshavare får korrekta avgifter utifrån övriga placerade barn enligt den så kallade syskonrabatten.

Nackdelar:

- En del fristående anordnare och paraplyorganisationer är mycket negativt inställda till en central hantering av

föräldraavgifter då en osäkerhet finns kring vad det kommer att kosta dem.

- Fristående anordnare kan välja om de vill omfattas av systemet eller inte, vilket kan skapa olika villkor och olikhet i hanteringen.
- Fristående anordnare kan inte längre välja att sätta vilka avgifter de önskar.
- Risk för en viss fördröjning mellan registrering av placering och registrering av avgiftsgrundande uppgifter när e-tjänsterna inte används.
- Större avstånd för vårdnadshavare i avgiftsfrågor vilket kan försvåra och fördröja att uppgifter om exempelvis vistelsetid inkommer korrekt och i tid.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig bakom stadsledningskontorets förslag om central avgiftshantering för förskola, fritidshem och fritidsklubb. Ett sådant system kommer att bidra till att kommunala och fristående anordnare får mer likställda konkurrensvillkor. Förslaget leder också till att det blir enklare för vårdnadshavare som nyttjar stadens tjänster inom förskola och fritidshem.

Förvaltningen bedömer att en central avgiftshantering inte kommer att leda till någon märkbar administrativ besparing för stadsdelsnämnderna. Kostnaderna kommer dock att öka eftersom servicenämnden kommer att fakturera stadsdelsnämnderna för utförande av tjänsten.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Stadsledningskontorets förslag till central avgiftshantering för förskola, fritidshem och fritidsklubb